

OBSAH

Předmluva	15
I. ŽIVOT	
1. Prostředí a původ	19
Město	20
Rodina	24
Krise: lesk Athén bledne	27
2. Život	31
Prameny	31
Doba do roku 399 př. Kr. Dětství, mládí a setkání se Sókratem	33
Proces se Sókratem	42
Období do založení Akademie	45
Akademie. Platón jako učitel a badatel	50
Platón a pád tyranidy v Syrakúsách	59
Poslední roky a smrt	69
II. DÍLO	
1. Dílo a otázky pravosti	75
Základní přehled	75
Různorodost dialogů	77
Otázky pravosti	80
2. Formální rozmanitost a styl	93
Dva typy dialogů	93
Rozmanitost témat a prostředků ztvárnění	94
V pozadí je vždy idea dobra	98
K Platónovu stylu	98
3. K chronologii Platónových děl	107
Nejprve tři poznámky	107
Rané dialogy	112
Dialogy před rokem 399 př. Kr.?	112
K dějinám chronologického bádání	114

4. Platónský dialog a jeho hermeneutika	117
Platón nevynalezl literární formu dialogu	117
Dialog není zdrojem všech poznatků	121
Kritika písma ve <i>Faidrovi</i> . Sókratés o tom, jak dialektik používá písmo.....	123
Kritika písma a jazyka v <i>Sedmém listě</i>	133
5. Starý obraz platónského dialogu	145
Nová situace	145
Moderní teorie dialogické formy	145
Jak došlo k reinterpetaci základních textů?	149
6. Co plyne ze základních textů	162
Platónovy spisovatelské motivy	162
Co je platónský dialog a co chce?	164
Co platónské dialogy nejsou	168
Hádanka	169
Didaktická literatura	173
Teze o anonymitě	175
Důsledky pro hermeneutickou praxi	179

III. PLATÓNNOVO MYŠLENÍ

1. Předběžný přehled a všeobecná charakteristika	185
Kdo ovlivnil Platónovo myšlení	185
Hérakleitos: proměnlivost jevového světa a jediný <i>logos</i>	185
Anaxagoras: <i>Nús</i> vládne světu	187
Parmenidés: dialektika jedna	188
Sókratés: bytnost ctností a péče o duši	189
Pythagorejci: stěhování duší a fascinace číslem	191
Všeobecná charakteristika. <i>Ur-platonism</i>	194
Platónův obraz světa. Pokus o stručný nárys	195
Anticipace: k řazení kapitol 2 až 8	199
Překrývání témat je nevyhnutelné	199
2. Pojem <i>filosofia</i> : Platónova filosofie filosofie	201
<i>Obrana Sókrata</i> : filosofie jako služba bohu	201
Erós ztrácí, co získal (<i>Symp.</i> 203e).....	202
Dialektika	205
Zření a <i>eudaimonie</i>	210
Předpoklady filosofického poznání	210
Noetický a dianoetický typ myšlení	210
Připodobnění, zření a <i>eudaimonie</i>	213

3. Antropologie. Nauka o duši. Etika	217
Antropologie	217
Fyzická antropologie: Timaios o těle	218
Teorie duše	224
Platónovo nové pojetí	224
Konstrukce světové duše	226
Důkazy nesmrtelnosti	228
Nesmrtelnost duše světa	228
Nesmrtelnost jednotlivé duše	231
Lidská duše, duše světa a hvězdy	235
Trojdílná duše: ne právě optimální složení	236
Argumenty pro trichotomii. Svébytnost částí	241
Duše a poznání	244
Stěhování duší	246
Erós	250
Etika	252
Etika a nauka o duši	252
<i>Naturalistic fallacy?</i>	253
Předfilosofická občanská ctnost	253
Platónova nauka o ctnostech	254
Jednota a učitelnost ctností. Nikdo nepáchá bezpráví dobrovolně	257
Jak by vypadalo „nejdokonalejší propracování“?	259
Cíl etického chování. Určení člověka	263
4. Filosofie státního společenství	265
Základní filosofická myšlenka Platónova myšlení o státu	265
Platón nepsal utopie	266
Předpoklady a základní pojmy	267
Co vede k soužití ve státě?	268
Co je součástí státu?	268
Mravní výchova občanů jako cíl státu	270
Kategorie politična: svoboda, rovnost, vlastnictví, moc, dohoda	272
Vůdčí myšlenkové figury: analogie s <i>techné</i> , srovnání s organismem	276
Projekty státu	278
<i>Ústava</i> : nejjednotnější možný stát	279
<i>Zákony</i> : Stát zákonů jako druhé nejlepší řešení	286
Mýtus o Atlantidě	290
Platónův mytický obraz dějin	291
Systematický přehled státních forem	294
Athény z hlediska filosofie státu a problém rétoriky	294
Čím je občan povinován státu? Společenská smlouva	297
Ohlédnutí: nové a charakteristické rysy Platónovy politické filosofie	299

5. Kosmologie	301
Jediný, dokonalý kosmos	301
Jak Platón vypráví o kosmu?	302
Metaforická řeč a „pravděpodobné vyprávění“	302
Postava demiurga v dialozích	304
Svět „vznikl“ – jenže v jakém smyslu?	306
Součásti a příčiny kosmu	309
<i>Chóra</i> a „stopy“ živelů	309
Živly a elementární trojúhelníky	311
Dva druhy příčin	314
Podoba kosmu	317
Stálice, Země, planety	317
Pohyby světové duše a zplození času	320
Kdo je demiurg?	323
K Platónově kosmologii jako celku	327
Krátké ohlédnutí	327
Jak byl <i>Timaios</i> vnímán	327
6. Objev idejí	331
Teorie idejí. Rozhodující obrat k myšlení o idejích	331
Existovala nauka o idejích?	332
Základní určení	333
<i>Parmenidés</i> 129a–135b	335
Ideje jako podmínka možnosti myšlení	336
Ontologické znaky idejí	337
Život a myšlení idejí	338
Nauka o idejích a dialektika	340
Které funkce Platón idejím připisuje?	345
7. Teorie principů	349
Několik nezbytných předběžných poznámek	349
Sám Platón poukazuje na existenci a význam teorie principů	349
Sám Platón připisuje dialogům druhořadé postavení	351
Platón „často“ vykládal to, co není obsaženo v dialozích	351
Proč Platón nesvěřil teorii principů písmu?	354
Popírání, vytěsňování a znovuobjevení Platónovy teorie principů	354
K tradici	357
Filosofické cíle	360
Navázání na předsókratovský způsob tázání	360
Cesta „vzhůru“ k principu a cesta „dolů“	361
Dva principy	362
Základní rysy teorie principů	364
<i>Metafyzika</i> I,6 (= TP 22)	364
Sextos Empeirikos, <i>Adversus mathematicos</i> X,248–283 (= TP 32)	365

Srovnání obou souhrnných svědectví	367
Informace k určitým aspektům nauky o principech	371
Poznámky k Platónově filosofii matematiky	378
K filosofii čísel	380
Dualismus, nebo monismus?	387
Shrnutí a zhodnocení	391
Kritické námitky	394
8. Mýty a náboženství, bohové a bůh	398
„Mýtus“: ambivalentní pojem	398
Eschatologické mýty	400
Jiné druhy mýtů	402
Vztah mýtu a <i>logu</i>	404
Filosofie a náboženství	407
Potřebuje filosof náboženství?	407
Náboženství a kult v dialozích	409
Významná místa	409
Kultická jednání, modlitby a slavnosti	410
Náboženství v plánovaných státech	415
Bohové řeckého náboženství	416
Jak bychom měli mluvit o bozích. <i>Typoi peri theologias</i>	416
Příležitostně se zjevující bohové	418
Bohové – daimoni – héróové – lidé	418
Viditelní bohové a bůh, jehož je obtížné nalézt	421
Všechno je plné bohů	421
Bůh a člověk	426
Ještě jednou: kdo je onen bůh, jehož je obtížné nalézt a jehož nelze zvěstovat všem?	429
Znovu: je to osobní bůh?	430
V čem spočívá božství?	431
Bůh jako míra všech věcí	432
Dodatek I. K <i>Sedmému listu</i>	437
Dodatek II. K Platónově ironii	441
<i>Seznam zkratek</i>	451
<i>Seznam literatury</i>	454
<i>Rejstřík míst</i>	470
<i>Věcný rejstřík</i>	490
<i>Rejstřík jmen a místopisných názvů</i>	495
<i>Rejstřík božských jmen</i>	500